

MEDIS ... TISDAG 16.november

TVÅMINUTERS UPPGIFT ... KONDITIONALIS

Konditionalis:

* Konditionalis betyder ursprungligen villkor. Med andra ord **OM...**

* Skulle + infinitiv av huvudverb.

(a) Om jag vann 100 000 kronor skulle jag resa jorden runt.

= Vann jag 100 000 kronor skulle jag resa jorden runt.

(b) Om jag hade gift mig med henne skulle jag flyttat till Spanien.

= Hade jag gift mig med henne skulle jag ha flyttat till Spanien

Du får 2 minuter för den här uppgiften

SUBSTANTIV (forts.)

HUR BYGGER MAN SUBSTANTIV??

* Avledning

Avledning innebär att ett prefix (en förled) eller ett suffix (en efterled) läggs till en ordstam, varvid ett nytt ord bildas.

Själva ordstammen kan utgöra ett självständigt ord medan prefixen och suffixen inte kan stå ensamma utan bara tillsammans med en ordstam. Både prefix och suffix kan förekomma i ett och samma ord.

Ex. o - hjälp - sam
prefix stam suffix

Eftersom en prefix står före själva ordstammen förändrar det inte ordklassen, både hjälpsam och ohjälpsam är adjektiv.

Gemensamt för alla prefix är det att de förändrar ordets betydelse, t.ex vän - ovän. Det finns olika typer av prefix - sådana som är tryckstarka och sådana som är trycksvaga.

Förstärkande prefix: toppenrolig, drömbil, bergsäker, stockdum, kanonbra, urgammal

Nekande och nedsättande prefix: ovän, ogilla, asocial, improduktiv, inkompetent, illegal, irrationell, vantrivas, missbelåten

En film om sufix och prefix om Du öppnar länken nedan:

<https://www.youtube.com/watch?v=QdLHzOD0ITQ>

*** Sammansättning**

Du har skrivit två ord som hör ihop. Skall orden skrivas ihop?

Till ex. substantiv + substantiv = kaffe + kopp = kaffekopp

substantiv + adjektiv = sten + hård = stenhård

substantiv + verb = damm + suga = dammsuga

adjektiv + substantiv = små + sak = småsak

adjektiv + adjektiv = ljus + blå = ljusblå

adjektiv + verb = stor + städa = storstäda

verb + substantiv = skriva + bok = skrivbok

verb + adjektiv = prata + glad = pratglad

verb + verb = köpa + slå = köpslå

En sammansättning kan bestå av flera ord:

T. ex. en bilbarnstol (bil + barn + stol)

en fotbollssemesterresa (fot + boll + s + semester + resa)

Du får 20 min

FRITID

Vi jobbar med tema fritid. Öppna länken nedan och läs sidorna 14, 15, 16 och 17

<https://www.bokus.com/bok/9789127434233/rivstart-b1b2-textbok-in-kl-ljudfiler-andra-upplagan/>

Ni får 15 min för den här uppgiften.

VERB

Vi fortsätter lektion med att se på filmen om VERB

<https://www.youtube.com/watch?v=sEUqOLoMXwI&t=75s>

Du får 15 min för den här uppgiften

VERB nr. 2

Verb är ord som berättar vad någon gör, till exempel skriver, dansar eller hoppar. Det är också ord som visar vad som händer, till exempel snöar, blåser eller regnar.

Huvudverb och hjälpverb

Varje gång du ska berätta vad du gör eller beskriva vad som händer behöver du verb, till exempel gå, äta, läsa, skriva, köra och tänka. Verb kan också beskriva tillstånd, till exempel Alice är glad, Jimmy blev arg och Familjen heter Miller.

Verben delas in i två grupper, huvudverb och hjälpverb. Huvud verbet talar om vad som händer eller vad någon gör. För att bilda rätt tempus behöver huvud verbet ibland hjälp av ett hjälpverb. Hjälp verbet kan inte stå ensamt utan behöver ett huvudverb för att betyda något. I meningen Jag har sprungit är sprungit huvudverb och har hjälpverb.

Verbets tempus

Verb böjs i olika tidsformer. De kallas tempus. Tempus är latin och betyder tid. De vanligaste tempusformerna i svenskan är futurum, presens, preteritum, perfekt och pluskvamperfekt. Presens och preteritum är enkla tempus. Ett enkelt tempus består av bara ett verb. Presens är nutid, till exempel jag äter, står, går och springer. Preteritum är dåtid, till exempel jag åt, stod, gick och sprang.

Perfekt, pluskvamperfekt och futurum är sammansatta tempus. Det innebär att det finns två verb: ett huvudverb och ett hjälpverb – jag har ätit, jag hade ätit och jag ska äta.

presens (nu) äter,	preteritum (i går) åt	perfekt (har) har ätit
pluskvamperfekt (hade) hade ätit	futurum (ska) ska äta	

Verbets tema

I svenskan finns det tre temaformer: *infinitiv*, *preteritum* och *supinum*. Temaformerna visar hur verbet ska böjas. Verben delas in i grupper utifrån hur de böjs och indelningen bygger på verbens form i preteritum (dåtid). När du tar tema på ett verb ser du tydligt böjningsmönstret. I temat utgår vi från grundformen infinitiv, där *att* sätts före verbet.

Preteritum är dåtid och supinum är något avslutat, alltså något som redan har eller hade hänt.

Om alla verb följde samma mönster skulle det vara lätt att lära sig hur de böjs. Men verben har olika böjningsmönster. Verb är antingen svaga, starka eller oregelbundna i sitt böjningsmönster. Verben *tala* och *visa* är exempel på svaga verb. Det innebär att de böjs endast genom att lägga till -de eller -t. Stammen ändras inte (*tala, visa*). I starka verb ändras vokaler inuti ordet, till exempel *skriva, skrev, skrivit* och *bryta, bröt, brutit*. Oregelbundna verb har en blandning av starka och svaga former, till exempel *gå, gick, gått* och *dö, dog, dött*.

infinitiv (att)	preteritum (i går)	supinum (har/hade)
tala	talade	talat
visa	visade	visat
skriva	skrev	skrivit
bryta	bröt	brutit
gå	gick	gått
dö	dog	dött

Aktiva och passiva verb

Ett verb kan stå i aktiv form eller passiv form. När någon gör något används den aktiva formen av verbet: Nils äter en hamburgare, Danielle köper en dator. När någon blir utsatt för något av någon annan används den passiva formen av verbet: Hamburgaren äts av Nils, Datorn blev köpt av Danielle. Den passiva verbformen kan bildas på två sätt – genom att lägga till ett -s eller genom att använda verbet bli.

Du får 12 minuter för den här uppgiften

TEMPUSSYSTEMET

Infinitiv: Används efter "att" och bl. a. efter hjälpverb och några speciella verb.

T.ex. skall, kan, måste, vill, bör, behöver, få, lär, brukar
orkar, börjar, slutar, hinner, försöker, slipper...

Anses vara verbens grundform

Imperativ: Används för att uppmana eller be någon göra en aktivitet.

T.ex. **Ring** mig imorgon! **Stäng** fönstret.

Presens: Används för att uttrycka tid.

a) -Nutid, pågående aktivitet (T.ex. Jag sitter i skolan.) NU (T.ex. Jag studerar svenska på Hermods.)

b) -Vana/Tradition (T.ex. Jag tittar på TV varje söndag.) (Det regnar i Spanien på hösten)

c) Generellt (T. ex. Sarajevo ligger i Bosnien) (Stockholm ligger i Sverige)

* OBS! Spec. *kan användas för att uttrycka futurum

NÅGRA ÖVNINGAR

<https://www.smakprov.se/smakprov/visa/9789144111650/partner/studentlitteratur/> Öppna länken och gör bara övningar som handlar om infinitiv, hjälpverb och presens. Börja på sida nr. 7.

Preteritum:

Används för att uttrycka avslutad aktivitet och bestämd avslutad tidpunkt före NU.

T.ex. Jag bodde i Italien 2001. (Jag bor inte i Italien nu.)Aktiviteten är slut.

När? igår, 1978, när jag var liten ...

Jag **köpte** en cykel **förra veckan**.

Eller ett annat ex.

Det som slutade före **NU** vid en avslutad, bestämd tidpunkt står i

PRETERITUM:

T. ex. Jag **träffade** Olle **igår**. - aktiviteten är slut

tidpunkten är slut

En film om preteritum. Öppna länken och se den.

<https://www.youtube.com/watch?v=VoVjSL3Sb88>

SKRIV TEXTEN I PRETERITUM!

Vad gjorde Du i går? Skriv texten i preteritum!

Du får 10 min för den här uppgiften

Perfekt:

a) Används för avslutad aktivitet men okänd eller pågående tidpunkt.
T.ex. Jag har bott i Tyskland i två år. Nu bor jag i Sverige.

b) Påbörjad men inte avslutad aktivitet eller aktivitet som är fortfarande aktuell.

T.ex. Jag har bott i Sverige sedan 1990, och jag trivs bra här.)

När? **Okänd tidpunkt** eller t.ex. **idag, den här veckan, i år ...**

T.ex. Martin **har jobbat** i Wien **i två år**. Nu **jobbar** han i Paris.

* OBS! Spec.

* Vi kan även använda perfektformen för att visa aktivitet i framtiden om det finns två eller flera aktiviteter efter varandra i framtiden

T.ex. När jag **har läst** läxan **skall** jag hjälpa Dig. / Jag **skall hjälpa** Dig när jag **har läst** läxan.

En bra film som handlar om preteritum och perfekt kan Ni hitta om Ni öppnar länken: <https://www.youtube.com/watch?v=S4rch90zHwU> PLEASE.

ETT PROV ... perfekt eller preteritum

<https://motmalet.nu/mot-malet-1/grammatik/verb/skriva-verb-i-preteritum-och-perfekt/> Öppna länken och skriv in rätt svar. När Du är klar tryck på "Kontroll"

Du får 10 min för den här uppgiften

PROV nr. 2

PRETERITUM

http://fugomat.fuv.se/Sfm/SfM/tellright/spots/chariteonlinekurse/media/hotpotatoe/hp_sfm/oevning2_preteritum_cloze_mll.htm Öppna länken och skriv in rätt svar. När Du är klar tryck på "Kontroll"

Du får 10 min för den här uppgiften

PRETERITUM & PERFEKT Likheter och skillnader. När skall Du använda preteritum? När skall Du använda perfekt?

<https://www.youtube.com/watch?v=S4rch90zHwU>

Du får 15 min

Futurum:

Används för att beskriva aktivitet efter NU.

a) **skall + infinitiv** (Jag skall äta lunch klockan 12.) någon/jag har bestämt, sagt eller lovat, intention

b) **kommer att + infinitiv** (Han kommer att bli en bra pappa.) objektiv tanke, prognos

c) **tänker + infinitiv** (Jag tänker åka på semester i december.)

* OBS! Spec.

d) **Presens + tidpunkt efter NU.** (Jag åker till Turkiet nästa vecka.)
Verbet skrivs i presens men tempuset uttrycker futurum.

NÅGRA ÖVNINGAR till ...

<https://www.smakprov.se/smakprov/visa/9789144118208/partner/studentlitteratur/> Öppna länken och gör övningar som handlar om presens, hjälpverb, preteritum, futurum samt om starka verb.

Börja med sida nr. 8

Pluskvamperfekt:

Används för att uttrycka avslutad aktivitet före DÅ samt att separera två aktiviteter i DÅTID.

a) I måndags var jag trött, för att jag **hade** inte **sovit** mycket i helgen.

b) Eftersom jag inte **hade** sovit mycket i helgen, var jag trött i måndags.

Svenska: När jag kom hade han gått hem.

Engelska: When I came he had gone home.

Spanska: Cuando yo regresé a casa él se había ido.

Eller ett annat ex.

När man vill uttrycka något som ligger före **PRETERITUM** använder man

PLUSKVAMPERFEKT.

T. ex. I morse **var** Eva pigg eftersom hon **hade sovit** gott hela natten.
I morse **var** Eva pigg. Hon **hade** nämligen **sovit** gott hela natten.

PROV nr. 3 PLUSKVAMPERFEKT

<https://motmalet.nu/mot-malet-1/grammatik/verb/skriv-verb-i-pluskvamperfekt/>

FILM

En bra film som handlar om pluskvamperfekt hittar Ni om Ni öppnar länken:
<https://www.youtube.com/watch?v=zOL6i3xAMK0> PLEASE:

Öppna länken ovan och skriv in rätt svar. När Du är klar tryck på "Kontroll"

Du får 10 min för den här uppgiften

Futurum preteritum:

När man vill uttrycka något som ligger efter **preteritum** använder man **FUTURUM PRETERITUM**

T. ex. Igår morse **var** Eva på dåligt humör eftersom hon **skulle städa**.

Igår morse **var** Eva på dåligt humör. Hon **skulle** nämligen **städa**.

T. ex. **När vi hade tittat på filmen trodde jag att hon skulle gråta.**
Anna hade lämnat innan filmen var slut.
Anna hade väntat ut tills filmen skulle sluta.
Hon sa att filmen var chockerande.

Eller ...

- en aktivitet efter DÅ (skulle + infinitiv)

I morse **var** Ulla nervös (1)

för hon **skulle ha** ett test klockan tolv. (2)

PROV nr. 4 ALLA VERB

Avslutningsvis ...

Välj verb i rätt tempus

<https://motmalet.nu/mot-malet-1/grammatik/verb/valj-verb-i-ratt-tempus/>

NÅGRA ÖVNINGAR TILL: (Självtränande ... tryck på "Kontroll" efter att Du gjort övningar)

Blandade verbformer – grupp 1

Blandade verbformer – grupp 1

Blandade verbformer – grupp

Regelbundna verb – grupp 1

Blandade verbformer – grupp 2

Blandade verbformer – grupp 2

Blandade verbformer – grupp 2b

Blandade verbformer – grupp 2b

Blandade verbformer – grupp 2b

Blandade verbformer – grupp 3

Oregelbundna verb – starka verb

Blandade verbformer – starka verb A

Blandade verbformer – starka verb B

Blandade verbformer – starka verb C

Blandade verbformer – starka verb D

... ..

Ett prov till när Du ej behöver mig ...

<https://motmalet.nu/mot-malet-1/grammatik/verb/skriv-verb-i-preteritum/>

Vilka är verbformen

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc3TQpW6gs9rCMfIGLgcQUz3T9bIfVVOM3dOAoE-kSBwoFjng/viewform>

*Avslutningsvis lägger jag ut Solnalänken så att Du kan komplettera
Dina kunskaper om tempus*
[https://solnasfim3kvall.blogspot.com/2018/02/down-at-mardi-gras-mar
ie-la-veau.html](https://solnasfim3kvall.blogspot.com/2018/02/down-at-mardi-gras-mar
ie-la-veau.html)

Så klart om Du önskar så.

& kom ihåg

... Champions never complain, they are too busy getting better.

Må väl. Må glädjen lysa Er

DJ

NYHETS-SIDAN ... Vecka 45

Öppna länken https://www.youtube.com/watch?v=KqE_e6Kvmxs
lyssna och läs. PLEASE

Du får 12 minuter för uppgiften.

DET STRÅLAR SÅ OM DIG ... KALIFFA

... jag vill ha mer av det här
... och jag lovar o svär det är en väg

Dj diggar slow ...

[https://www.youtube.com/watch?v=u1y-Atbu1S4&list=RDu1y-Atbu1S4
&start_radio=1&t=0](https://www.youtube.com/watch?v=u1y-Atbu1S4&list=RDu1y-Atbu1S4
&start_radio=1&t=0)

Det _ _ _ _ _ så om dig
Hur du rör dig, hur du för dig fram
Har aldrig träffat nån som dig
Du har allt jag söker hos en _ _ _ _

Hey baby _ _ _ _ _ lite närmre
Sverige är kallt ge mig lite värme
Låt mig låna dig för blott en sekund

_ _ _ _ _ dina vänner en stund
Dj diggar slow för oss två
Och jag diggar på sättet som du går loss på
Du trycker dig mot mig jag känner din eng
Fy fan jag måste hejda mig själv

För när du rör dig så där
Blir jag upp som en _ _ _ _ _ i din atmosfär
Jag vill ha mer av det här
Och jag lovar o svär det är en väg

Jag kommer låta dig _ _ _ _
Ingens buisness vad vi två ska göra
Jag lutar närmre viskar i ditt öra
Vet att jag vill att du ska höra

De strålar så om dig
Hur du rör dig, hur du för dig fram
Du ser igenom mig
Men ändå känns det helt tamam
O när du rör vid mig
Stannar tiden still till jag sa till dig
Har _ _ _ _ _ träffat nån som dig
Du har allt jag söker hos en tjej

Men dansen tog slut och _ _ _ ska vi göra
Vi rör oss ut där ingen kan _ _ _ _ _
Natten är trång vår Stockholm gror
Vi går till kajen och du byter dina skor
Det känns som vi har hittat vårt ställe
Helt spontant rullar du lite grälle
Vi vibbar och vi _ _ _ _ _ åt skämt
Du frågar vill du _ _ _ _ _ med hem

För när du säger så där
Blir jag upp som en komet i din atmosfär

Vi vill ha _ _ _ av det här
Båda vet var den här promenaden bär
Jag kommer låta dig föra
Ingens buisness vad vi två ska göra

Ja lutar närmre och viskar i _ _ _ _ öra
Du smilear av det du får höra

De _ _ _ _ _ så om dig
Hur du rör dig, hur du för dig _ _ _ _
Du ser igenom mig
Men ändå känns det helt tamam
O när du rör vid mig
Stannar tiden still till jag sa till dig
Har aldrig träffat nån som dig
Du har allt jag _ _ _ _ _ hos en tjej

Fyll i luckorna medan Du lyssnar på låten. PLEASE

Du får 15 min för den här uppgiften

Må väl

DJ